

Armanak Uskara

edo

Iberouko Egunaria

1906 gerren onrtheke

Jinkoa eta Herria !

Zuhurlarzuna eta lana !

Eta bizi bethi Uskalduna !

Iao ! Iao !

I-a-a-a-o-o-o-o-o-o !

SALTZEN DA

Maolen

Atharratzen

DETCHEVERRY enian

MENDIONDO-SANTZ enian

Prezioa : SOS BAT

BIGITHARTE HORIEK :

- Ⓐ erran nabi da : Estiapen hastia *edo* argizagi oso.
Ⓑ " Argizagi azken laordena.
Ⓒ " Gorapen hastia *edo* argizagi berríte.
Ⓓ " Argizagi lehen laordena.
-

OURTHEKO BESTA ALDAKORRAK :

SETUAJESIMO, *baranthaila* 11^{an}; — HAOSTE, *baranthaila* 28^{an};
— BAZKO, *aphirila* 15^{an}; — ERROGAZIONIAK, *maiatze* 21^{an},
22^{an} eta 23^{an}; — SALBATORE, *maiatze* 24^{an}; — PHENTE-
KOSTE, *arramaiatze* 3^{an}; — BESTABERRI, *arramaiatze* 14^{an}; —
ABENTUKO LEHEN IGANTIA, *negila* 2^{an}.

LAOR THENPORAK :

Martcho 7 ⁿ , 9 ⁿ eta 10 ⁿ .	Buruila 19 ⁿ , 21 ⁿ eta 22 ⁿ .
Arramaiatze 6 ⁿ , 8 ⁿ eta 9 ⁿ .	Abentu 19 ⁿ , 21 ⁿ eta 22 ⁿ .

EKHI ETA ARGIZAGI ULHUNTZIAK :

Argizagi ulhuntze osoa, pharte ikhousiren diena Uskal Herrian,
baranthaila 9^{an}. Goizanko zazpi orenetan dateke argizagia
haboroenik itzalturik. — Ekhi ulhuntze phartezkoa, baranthaila
22^{an}. Ezta ikhousiren Uskal Herrian. — Ekhi ulhuntze phar-
tezkoa, uztaila 20, 21^{an}. Ezta ikhousiren Uskal Herrian; beste
ekhi ulhuntze phartezkobat orano, agorrila 19^{an}, ezin ikhous
dirokiena goure herrian. — Argizagi ulhuntze osoa agorrila
3, 4^{an}, ikhousiren eztuguna.

IRAKOURZALIARI

ZIBEROUKO armanaka eginik da bi kartillaz algarrekijosirik. Lehena, mehe mehia, hamabi hilabeteren egunaria dena, ourthiaren urhentzian berheztekoa dateke nahidenaren egiteko. Bigerren kartilla edo phartia, mintzo dena istoriaz, aholku hounez laboriarentako, errezetaz, etc., hora ourthe oroz behar date begiratu arrankurareki. Hollak markaturik dutu bost ourthez arround. Laour gerren arraldia orai hirour ourthe hasirik izan da.

ERRAN ZAHAR

ESPARANTCHA esteiariaren othoranza.

Ezta deus edertarzuna,
Lagun ezzpadu hountarzuna.

Eztago argizagia bethi bere betheunian.

Ezta ordu hounareki etcheratzen, bidian ari dena phouska bilzen.

Eztaki bakiaren balia, nourk ere eztakianak gerlaren berri.

Eztemala deus handirik aberatsari, ez aldiz arbuya ore ahala beharrunian denari.

Eztemala hire mousa begiratzena bethi so lurrera dagoenari.

Gaitz hartu eta egarian ikhasgarri.

Gaztiak ez jakinez, eta zaharrak ezinez, doatza egitekoak deseginez.

Gathiak altchaturazia jan. (*Hori erraiten da edozouñek bere houn guzia esteialtu dianian.*)

Gaichtoak houna khoza diro.

Gaichtoen artian ezin biziz bahabila, hoa beste mundu baten bilha.

Gaichtoen artian da gaichtoena bere gaizki kobratziaz kukatzen dena.

Goiz guziak du bere arratsaltia.

Goizerria denian gorriago eziaz holli, hire euritakoa eztemala ihouri.

Gordinak jaten dutianak, jan ditiroke lirinak.

Khorpitz eria arimaren sendozale.

Gosiak beno haboro galtzen dutu asiak.

Goure horak buztanaz daki balaku egiten, eta ahoaz ousoukitzen.

Guti erran eta hanitch egin ; hori da gizon zuhuraren gogo bethegarria.

Gutietsak handikeria, chora dirokek bekhaisteria.

OURTHARILA

Egunak luzatzen dira oren batez.

- ⌚ l. l., 2ⁿ, arrastiriko 3 orenetan.
- ⌚ a. o., 10ⁿ, arrastiriko 4^{or} eta 46^m.
- ⌚ a. l., 17ⁿ, arratseko 8^{or} eta 58^m.
- ⌚ a. b., 24ⁿ, arrastiriko 5^{or} eta 18^m

BARANTHAILA

Eg. luzatzen dira oren I eta erdiz.

- ⌚ l. l., 1ⁿ, gaiherdi eta 40^{min}.
- ⌚ a. o., 9ⁿ, goizanko 7^{or} eta 55^m.
- ⌚ a. l., 16ⁿ, goizanko 4^{or} eta 32^m.
- ⌚ a. b., 23ⁿ, goizanko 8^{or} eta 6^m.

1 Astelehen.	ZIRKONZISION.
2 Asteharte.	s. Makaire.
3 Astizken.	s ^a Jenevieve.
4 Ostegun.	s ^a Fausta.
5 Ostirale.	s ^a Amelia.
6 Neskanegun.	APHARIZIO.
7 Igante. 1.	s ^a Melania.
8 Astelehen.	s. Luzien.
9 Asteharte.	s. Julien.
10 Astizken.	s. Marzien.
11 Ostegun.	s. Teodoso.
12 Ostirale.	s ^a Tazienna.
13 Neskanegun.	J. K. Batheia.
14 Igante. 2.	s. Hilera.
15 Astelehen.	s. Phaoile, erm.
16 Asteharte.	s. Marzel.
17 Astizken.	s. Antoni.
18 Ostegun.	J. Phetir. Err. Jartia
19 Ostirale.	s. Kanut.
20 Neskanegun.	s. Fabien eta Sebast.
21 Igante. 3.	s ^a Agnes
22 Astelehen.	s. Bizente.
23 Asteharte.	A. B. Ezkountz
24 Astizken.	s. Timote.
25 Ostegun.	J. Phaoler kon.
26 Ostirale.	s. Polikarpe.
27 Neskanegun.	s. Johane Kris.
28 Igante. 4.	s. Amadeo.
29 Astelehen.	s. Franz. Sal.
30 Asteharte.	s ^a Martina.
31 Astizken.	s. Petiri Nol.

1 Ostegun.	s. Iñazio.
2 Ostirale.	KHANDERALLU
3 Neskanegun.	s. Blasi.
4 Igante. 5.	s ^a Jana, Val.
5 Astelehen.	s ^a Agata.
6 Asteharte.	s. Aman.
7 Astizken.	s. Romual.
8 Ostegun.	s. Johane Mat.
9 Ostirale.	s ^a Apolina.
10 Neskanegun.	s ^a Eskolaztika.
11 Igante.	Setuajesimo
12 Astelehen.	A. B. Lourdakoa.
13 Asteharte.	s. Jilbert.
14 Astizken.	s. Valenti.
15 Ostegun.	s. Fausti.
16 Ostirale.	s ^a Juliana
17 Neskanegun.	s. Hiji.
18 Igante.	Setsajesimo.
19 Astelehen.	s. Konrad.
20 Asteharte.	s. Eucher.
21 Astizken.	s. Pepeñ.
22 Ostegun.	J. Phetir. Ant. Jart.
23 Ostirale.	s. Petiri Dam.
24 Neskanegun.	J. MATHIAS, ap.
25 Igante.	Kinkagesimo.
26 Astelehen.	s ^a Batilda.
27 Asteharte.	s. Zezaire.
28 Astizken.	HAOSTE.

MARTCHOA edo OSTAROA

Egunak luzatzen dira 2 orenez.

- ⌚ l. l., 3ⁿ, goizanko 9^{or} eta 37^m.
- ⌚ a. o., 10ⁿ, arratseko 8^{or} eta 26^m.
- ⌚ a. l., 17ⁿ, eguerdi eta 6 minⁿ.
- ⌚ a. b., 25ⁿ, gaiherditan.

APIIRILA edo JORRAILA

Eg. luzatzen dira oren 1 eta erdiz.

- ⌚ l. l., 2ⁿ, goizanko 4^{or} eta 11^m.
- ⌚ a. o., 9ⁿ, goizanko 6^{or} eta 21^m.
- ⌚ a. l., 15ⁿ, arratseko 8^{or} eta 46^m.
- ⌚ a. b., 23ⁿ, arrastiriko 4^{or} eta 16^m.

1	Ostegun.
2	Ostirale.
3	Neskanegun.
4	Igante.
5	Astelehen.
6	Asteharte.
7	Ast. IV Th. B.
8	Ostegun.
9	Ost. IV. Th. B.
10	Nesk. IV Th. B.
11	Igante.
12	Astelehen.
13	Asteharte.
14	Astizken.
15	Ostegun.
16	Ostirale.
17	Neskanegun.
18	Igante.
19	Astelehen.
20	Asteharte.
21	Astizken.
22	Ostegun.
23	Ostirale.
24	Neskanegun.
25	Igante.
26	Astelehen.
27	Asteharte.
28	Astizken.
29	Ostegun.
30	Ostirale.
31	Neskanegun.

s. LEON, BAION
s. Zinplize.
s ^a Kunegonda.
GOROZUM. 1 ^a .
s. Luperkule.
s ^a Koleta.
s. Tomas, Ak.
s. Johane Jink.
s ^a Frantzes.
40 Martirak.
Gorozumako, 2 ^a
s. Greg. hand.
s ^a Ufrasia.
s ^a Matilda.
s. Zakaria.
s. Ziriaka.
s. Patrik.
Gorozumako, 3 ^a
s. JUSEF.
s. Zirilo.
s. Benedict.
s ^a Riktruda.
s ^a Pelajia.
s. Agapit.
Gorozumako, 4 ^a
s. Braulio.
s ^a Johane Dam.
s. Justeñ.
s. Pastor.
s. Amadeo.
s. Benjamin.

1	Igante.
2	Astelehen.
3	Asteharte.
4	Astizken.
5	Ostegun.
6	Ostirale.
7	Neskanegun.
8	Igante.
9	Astelehen.
10	Asteharte.
11	Astizken.
12	Ostegun.
13	Ostirale.
14	Neskanegun.
15	Igante.
16	Astelehen.
17	Asteharte.
18	Astizken.
19	Ostegun.
20	Ostirale.
21	Neskanegun.
22	Igante. 1.
23	Astelehen.
24	Asteharte.
25	Astizken.
26	Ostegun.
27	Ostirale.
28	Neskanegun.
29	Igante. 2.
30	Astelehen.

PASIONIA.
s. Frantzes P.
s ^a Irena.
s. Isidro, Aph.
s. Bizente Ferr.
s. Sisto.
s. Herman.
ERRAMU.
s. Akazio.
s. Makari.
s. Leon handia
Osteg. Saintu.
Ostir. Saintu.
Nesk. Saintu.
BAZKO.
s ^a Grazi.
s. Anizet.
s. Elutero.
s. Leon IX.
s. Teotimo.
s. Anzelmo.
s. Suter eta Kaio.
s. Jorji.
s. Zerazi.
J. MARK, Eb.
s. Klet & Marz.
s. Zerazio.
s. Phaole K.
s. Petiri, m.
s ^a Katalina.

BANKARROTARI BURUZ

GSKU hounetan denez Frantziako sosa, ageri da azken ourthetako khountietarik. Har dezagun igaran ourthekoa etsenplutako, chifriak *Journal officiel* delakoan harturik dira. Houna lehenik Frantziaren zorra, ezpeitaduka « Rente viagère » bezala Frantziak zor dian arranda.

— 1904^{ian} ourtharila 1^{an} zor zian : 29 miliart 421 miliou 435 mila 61 libera.

— 1903^{ian} : 29 miliart 309 miliou 9 mila 432 libera.

Emendioa ourthe batentako : 112 miliou 425 mila 432 libera. Eta emendio hori, batere gerlarik gabe, gaizak ardurako gisan doatzalarik. Gerla izan du bai gobernamentiak, fraiden, seroren, aphezen, aita sain-tiaren kontre. Bena, gerla hortan agitu zaio oihan bazter batetan ouhouñari agitzen zaiona ; besteren houna, bortchaz, ebatsiz, sakolan ezari du... eta horra noula aberatstu den. Baratu da aitzinetik beno gusago, ageri den bezala.

Ditzagun ikhous 1904 budjeteko despendioak : Heltu dira 3 miliart 639 milioutara ; aldiz ezaririk izan ziren 3 miliart 564 milioutara ; horrek ekhartentu despendioetan emendio bezala 74 miliou libera.

Lan ederrik egiten deikie gorri hoiek ; botzka egunetan gouri erraiten gobernio moulderik merkena dela oraikoa ; eta egundano, ez Erregea, ez Empé-doren, ez Errepublika chouriaren denboran, heltu ez hullantu etzen chifretara, despendioetan heltzen da. Eta heñ bat baratu lekhutan bethi gorago badoa.

Daigun ourthian deputatien botzkak direlakotz, 1906^{eko} budjeta jadanik ministroek lege egilen eskie-

tan ezaririk da. Uduri luke, ounestatiak eta zuhurtziak behar leikela aholkatu despendioen tchipitzia, botzen aisago beren althe biltzeko. Ezta hortik ari. Aspaldiko ourthetan goure ministroak eztira ez ounest, ez zuhur. Halarik ere, eztira tonto, hori ez. Bena botz emailiakbeitira bethi izan tontoak, bethi errejent, edo papo-gorri eli baten elhe gezurti eta ederren behazale, berheziki botzka egunetan, houna zer egin dien ministroek.

Daigun ourtheko budjetian ezari dutie 67 miliou despendio aorthen beno haboro. Emendio hortarik pharte houn bat joanen de errejenten sakolalat, « augmentation de traitement » bezala. Sos horri eztie jaun hoiek thu eginen, eta, ekharririkago dirateke, ez irouskei oro, bera bai zounbait, beren ezagutzaren egitera botz emailiak aseraziz, troupatuz, eta kabasturutik bezala eroanez botzaren emaitera gobernamentiaren aldekoer.

Houna chifriak, *Journal officiel* etik : Despendioak ezaririk dira 1906^{eko}, hirour miliart, zazpi ehun miliou, lau ehun eta hirouretan hogei eta zortzi mila, bederatzu ehun eta berrogei eta hamazortzi libera.

Ezar ditzagula chifru hoien khantian Errepublika chouriaren denborakoak :

1876^{ian} despendioak heltzen ziren : Bi miliart bost ehun eta hogei eta zazpi milioutara, errán nahi beita, miliart bat eta berrehun bat miliou orai beno gutiago. Enperadore zenaren azken ourtheko despendioak heltzen ziren : Miliart bat zazpi ehun eta berrogei milioutara ; — bi miliart orai beno gutiago. Azken erregiaren denboran, etziren heltzen : Miliart bat eta berehun milioutara beno gorachago.

Egia da, gorri hoik nausi sartuz geroztik kargulant doiaz gaintikina, populkatu dela Errepublikan..., beste ihize hourak, bohame zikhinenaren burian bezala, Bankarrota eguruki othe behar dugia, botzka egunetan beharden bezala botzaren emaiteko? Eluke

hanitch balio etchia oro erre ondoan su ehaitera joai-tiak.

Legar emendio. — Hanitch gisatara goure deputatu eta zenaturerek legarrak emendatzen ahal dutie ; eta aphirila 22^{an} agertu legian, ekharri die emendio bat, ahal bezañ gordia, goure gobernazale gisako ousten eskietan, zounbait miliou gehiago ezarrerazikotiana ourthe oroz.

Ezta legarkariaren ganik ukheiten dugun izkiri-bietan agertuko deusere ; bera saltzapen bat egin nahi dukegunian, edo khanbio bat, edo zathikatze bat, hountarzun eli-batetan gañen, zergak oraikoak beno handiago dirateke. Areta zerbait baziren orai artino ere !

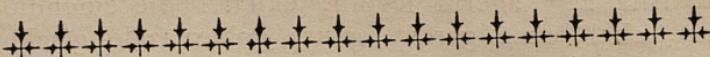
Laborariak hañ errasetik bichkara baletza bere aharien ilhiak, noula gobernamentiak laboraria bera egiten beitu legarrekilan, zounbait laborari ezacholek idi pare zounbait haboro balukie.

Eta gorri horik ariko zaizku halere erraiten oraiko Errepublika dugula gobernamentietan den merkena. Gaizo zozoak... beste gisaz ez deitezkotz, haien khos-tuz bizi diren kargulant eli bati bethi beha dagotzan laborariak !

Frantziako kargulantak. — Houna gizoun kapable batek egin dutian khountukak Frantziako kargulant saldoaren gañen. Hasi da 1840^{etik}. Ordian baziren 188 mila enplegatu ; orai badira 450 mila, doblia igaranik haboro. 1840^{ian} bazen 5 enplegatu 1,000 jenteren ; egun badira 11. Behar deia gero estonatu ik-houstez legarrak gerouago gorago jouaiten ! Mundu orok dakiana da kargulanten 4 phartetarik bat gu-tienia, ezpada 3 etarik bat, sobera dela, arround behar gabe dela.

Deputatu sarthu nahi diren ororen ahoan eta lumenaren phunttan da behar direla Frantziako despendioak arhintu ; behar direla legarrak aphaltu ; behar

dela laborariaren eta langiliaren bizitzia aisatu. Bena kargiala heltu bezain sarri, adio Pette! eztira, lehen beno haboro, orhitzen beren buriez baizik; eta oro kasik algar uduri dira.

FRANTZIAN ETA BELJIKAN

GOURE gobernazale framazouek legarrak eta Frantziaren zorrak emendatzen dutien denboran, Beljikan, katolikoak nausituz geroztik kontrarioa agitzen da, ourthe oroz legarrak tchipitzen dira eta budjeteko diharu sartzek gaintitzen dutie despendioak.

Laborarien eta langilentako hanitch houn da hanko legia eta konparantza batek bichtan ezariko deiku noun den bizitza ehiago eta merkiago, Frantzian ala Beljikan. Houna bi nazione horietako egun oroz zerbutchatzen dutugun gaiza zounbaiten prezioak:

Petrola boutilla khostatzen da : Parisen *hamar sos*. Beljikan *bi sos*.

Inkhatz hogeい kintale khostatzen dira : Parisen *50 libera*. Beljikan *20 libera*.

Tabaka kilokal khostatzen da : Parisen *24 libera*. Beljikan *hirour libera*.

Su-phizteko edo alumetak khostatzen dira : Parisen *bi sos boeita bat*. Beljikan *bi sos hamar boeita*.

Hamar liberatara heltzen den khountu baten kitantcha khostatzen da Frantzian bi soseko bat, eta legar suerte hortarik, miliou zounbait sartzen dira gobernamentuko kesan ; Beljikan aldiz, eztakie zer den ere kitantchako timbria. Kafé kharioena phakatzen da Frantzian sei libera kiloa ; Beljikan aldiz hirour libera baizik ez.

Egia da Beljikako botz emailiak, Frantziakoak beno zuhurrago direla. Han eztie izentatzen deputatu edo zenatur bezala, framazouik ez eta framazouen adiskiderik edo eskumakhilarik. Badu hogei ourthe, hola-koen legez eta egitatez greüturik kanpoa orozbat eman zeiela.

Nouiz guk ere hala eginen dugu Frantzian? Ourthe berri hounek parada emanen deiku; badakikegia othe behar denaren egiten, deputatieng botzketan?

USKARA BAZTERRETAN

A decorative horizontal line consisting of a series of small, stylized floral or leaf-like motifs.

ALDI bakhotch erran bageneza zer han heben, mundu orotan, gizon jakintsienek goure mintzoaren althe egiten dien, debeigarriki luze ginate. Goatzan arren egun gune bakhotch batetara, hurruntto hatik, eta galtha dezagula eia han behinere uskara aiphaturik izan denez: goatzan, nahi baduzie, Angleterrako hiri nausiala, *Londres*-era. Ez ukhen beldurrik, ezi han izan berri da hitz horien izkiribazalia; ezkirade ez herratuko hiri handi hortan.

Londres-den hiria ezta hullanik ere Parise bezain eder, nahi bada aspaldi hountan ari diren haren edertzen. Hanko kharrikak, denbora zaharretan bezala, hersi dira eta okher, etchiak ulhun, eliza aitzinak khe eta khedarrez belzturik. Bena zer jente saldoua bide hersi horietan! Londres da munduko hiririk handiena: lau miliou arima igaranik, Parisen ezta etchit hirour miliou!

Diala zounbait ourthe, Londresen agitu da ezagutzen dudan Uskaldun bat. Garatik bazouan hirin barna, tram batetan, tink tinka jenten artian. Erran behar da Anglesa gizon ichila dela. Izanik ere doze-

nabat presouna bagou batetan, etzinirokeie elhe bat entzun, ez kheñu bat boroga.

Goure uskaldunak bere beithareki igaraiten zian eztela net elhestari Anglesa, Ziberotar emazte zounbaiti eleikela gaitz handirik egin Anglesen artian edireitiak denbora bouchi batez, mihiaren heñian etchekitzen ikhas liroiela. Gaiza horik eta beste zounbait gogouan igaraiten zutialarik, trama tampez ukhuratzen da, bi aphez gazte sartzen eta karraskez elhestan hasten : « Atch ! dio bere beithan uskaldunak, mihiia luzetto jaun horiek, Angles izateko ! » Bi aphezak jarten dira goure herritarren aitzinian, eta hari so bat egin ondouan, batak bestiari Guipuzkoako uskaraz : « Aitzineko hounek eztik uduri Anglesa dela ».

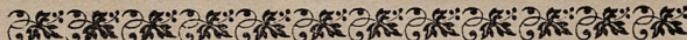
Eta Uskaldunak arrapostu : « Ezeneintzortzia, ziek beno haboro ! » Phentsa goure herritarren boz-tarioua ! Erran gabe doua hirouren artian Anglesek orok beno herots haboro egin ziela.

Londresen bada, *British Museum* izeneko liburutegi aiphatu bat ezinago ederra. Han bildurik dira munduko mintzaje guzietan izkiribatu libru ez guti, eta uskarazko paper hanitch. Ezteite han sar gehienaren baimema gabe. Baimen hori ukhen nian uskalduna nintzala erran bezain sarri.

Librategi hortan bospasei egunez lanian erauntsi dut eta aithortu behar dut hor ikhousi gaizek bihotza alageratu deitadela. Ikhouston dira goure kartieletan ezaguturik eta ezaguturik eztiren libru, guthun, kartilla eta kasetak oro. Librien izena paper batetan izkiriba eta, laster mithil batek ekhartzen zeitzun galthatiak, nahi bada ber salan edireiten ginen khountu lau ehun irakourzale eta izkiribazale. Ala phastoral, ala kobla, ala elizako libru, zer nahi uskaraz izkiribaturik han edireiten da, ountsa begiraturik Anglaterrako lanhouen pian.

Houna hanitch agradatu zaitan gaiza bat. Galthatu

nian, orai diala laster berrehun ourthe Aita Mendi-
buru jesuitak egin zian liburu ederra : *Jesusen biotz
maitearen devocioa*. Oren laorden baten burian, mi-
thilak erraiten deit Anglesez : « Jauna, galthegin
duzun guthuna sala berhez batetan begiraturik duzu,
gal dadin lotsaz : ezi hori bezalakouak oro galdurik
dututzu ; hau duzu mundian den bakhotch bakh-
tcha, eta gal baledi gal litezu uskarazko guthun
ederrenetarik bat. Eskuskatu nahi baduzu, jouan
behar duzu hantcheko sala hartara eta hanko enple-
gatien aitzinian nahi duzuno erabilten ahal dukezu.
Hala egin nian. Bihotzak egiten zeitadan halako
killika bat, nihauren beithan erraiten nielarik :
« Jinko houna ! Gu, Uskaldunak, hain herabesti
goure uskararen begiratzeko, kanpoko horik aldiz
hain etcheki goure mintzoari ! Gu gouriaren eretzian
hain ezachol eta horiek besterena hala ouhouratzen !
Zer ahalkia !

SEI CHANKHATAKO LEGE BAT

URUTU die deputatiek, Elizaren Gobernamen-
tutik berhezteko legia.

Auherretan, M. *Berry* Pariseko deputatu
chouriaik, erran deie : etzela komeni holako legebat
abia ledin ere, populiaren gogoaren berri jakin gabe.
Aoherretan M. *Gayraud* deputatu aphezak, khumitatu
dutu erreligioniareni aitzindariekin elhestatzera, lege
horren behar den bezala egiteko.

Holako proposizione chuchenak eztutie houn-
hartu, aspaldian okherrari eta gaistokeriari emanik
diren gizonek.

Arren, behar dugu ikhousi, Frantziaren eta bakia-

ren damutan, lege bat, erreligioniaren gañen, frama-zouek eta haien aldekoek eginik; Elizaren aitzindari lehenak, edo, haren izenian besterik nourbaitek, batere pharterik ukhen gabe.

Den gutiena katiciman ebili den haur batek, badaki, holako lege bati obeditzia, Aita Saintiak abonitzen ahal eztian gisan eginik delarik, schismatiko izatia datekiala.

Eta noula eguruki behar zen, Erreligioniaren gañen lege chuchenik, Barthou eta horren udu-riko deputatietarik? Batak gaichto, osoki erreligionia galerazi nahi dienak; bestiak gaichtoen laguntzale, eta erreligioniaren gañen jakitant... mando bat urutен edo mountra egiten trebe den bezala.

Nourk ouste du serioski, hoietarik hanitcheck, badi-kiela ountsa zer den Eliza? Badakieia othe badenez ere Elizarik... harrizko hoiez besterik? Zounbat lege egile eztira, ezpeitakie zer den Eliza, haboroziz huntzak zer den intchensia; edo astoak zer diren Errelikak? Ezgitian estona, arren, holakoek egin legia osoki tchainku balinbada.

Lege chuchenek ororek, badutie berañez, beren eginduran, behar dutien indarrak eta bermiak. Egin diena aldiz, eztagoke tchutik egon, chankharik gabe. Badutu sei chankha segurrik, eta zer chankhak! *Sei gezur!*

Houna sei chankha edo sei gezur hourak. Frantziako gizon jakitantenetarik eta saintienetarik batek, *Cardinal Perraud* Autuneko aphezkupiak ezagutearazten dereizku :

1º Dioie : Aita Saintia dela haslia, eta harek diala lege horren eginik izatiaren ogena.

Hori *lehen gezurra*; katolikoen intresen sustengatzera kostumaturik ezten deputatu batek erran du, goraki eta lejalki, Khanberan, hori gezur bat dela, istoriak errejistratuko diana.

2º Dioie : *Concordat*-aren haustiak eta Goberna-

mentiaren Elizatik berheztiak segurtatuko diala, arount, erreligioniari, libertate handiago bat.

Hori *bigerren gezurra*; lege horren egilek arrankura hartu die, artikulu elibaten ezartiaz, haien bidez, gu mehatchatuz, zaphatuz, gaztigatuz, itho ahal dezen goure libertatia. Berbera, goure kontzenziaren barniala heltzeko ahalaren faltaz, utziko deikie, han, nahi dugun sinhestiaren ukheiteko libertatia, kanpotiko erreligionezko señaliak oro debetazen deizkielarik.

3º Dioie : Goberniak eztiala aphezen phakatzeko obligazionerik eta haien idokitzeko zuzena badiala.

Hori *hirourgerren gezurra*; phakamentu hori ezta fabore bat, bena bai zor baten phakatzia. Frantziako deputatiek, 1789^{ian}, hartu zutien aphezen eta elizen hountarzunak bankarrotari ezkapatzeko, eta, 1791^{ian}, legian ezari zien artikulu hau : « Nazioniak egin zorren phakatzia eztateke, zer nahi pretesta izanik ere, arrafusatzen ahal : nazioniaren zorretan sartzen dira erreligione katolikoaren ministroen phakiak. »

Eta 1801^{ian}, Pio VII^{ak}, etzian hitzeman Elizaren hountarzunez zuzenik gabe jabetu zirener haien gozamenian phausia, kondizionetan baisik : Frantziako gobernamentiak ourthe oroz phakatu ziala erreligioniaren ministroer, komeni zatekian arranda bat, zor haren intres bezala.

4º Dioie : hanitch Frantzes eztirelakoz katoliko, eztela justo haien legarretik phakaturik izan ditian aphez katolikoak.

Hori *laurgerren gezurra*; ezi, alde batetik, Frantzes bezala, justo da Frantzesek ororek phaka ditzen Frantziaren zorrak; beste aldetik, zounbatek eztutie, beren legarrez phakatzen, eskola handi eli baten gastiak, eta treate eli batenak, behinere ezpeitie zankhorik sartzen treate haietan, behinere ezpeitira haien semiak sarthuko ere eskola haietan ?

5º Dioie : Gobernamentiak eztialakoz Jinkorik

ezagutzen, horrek berak galthatzen diala bara dadin aphezen phakatzetik.

Hori *bostgerren gezurra*; gobernamentiak, Frantziaren izenian, zor du Frantzes ororez arrankura ukheitia; arren ezdutu uzten ahal phakurik gabe, hañ arhinki, 50.000 aphez, zouñi beren estatiaz beraz debetaturik beitzaie beste ofizio baten hartzia, biziaren irabazteko. Holako gaiza bat egin baleze juje, edo soldadoen aintzindari direner, nahi bada hoiek bortchan beste ofizio zerbaite har ahal liroien, ountsa edirenik lizatekia?

6º Dioie : Aphezer phakamentia idoki ondoan legarrak tchipiturik izanen direla.

Hori *seigerren gezurra*; alde batetik, phakamentu hortara Frantzes bakhotcharen legarretik joaiten dena ezta ourthian hogeい eta hamar sos beno haboro heltzen jentekal; beste aldetik, legia igaran ondoan, katolikoek, dutien beste legar ororen lagun, badukie elizen egitiaren eta erreparatziaren karga, eta hala aphezen berek phakatziarena.

Horra, irakourzale maitiak, zer den lege berria. Ikhouston ehi da zer eguner buruz goatzan, Frantziian, ezzadakie katolikoek, holako lege egile tzarreki dutien esteken hautsten dagun ourthekeko *botzketan*.

Ezi, bethi behar du gaizak erran eta arraerran : Botza noula ere emanik beita, hala ere da, Frantziaren, erreligionaren, libertatiaren, goure zuzen sakratiennen ountsa edo gaizki joitia.

Erhauts begietara. — Debriaren beraren finaziarekin, egin die deputatiek, elizen gobernamentutik berbeztekо legia.

Abilki gordatzen die beren jokia, ouhouñkeria handi baten iretserazteko populiari, elherik ederrenen pian.

Houna zer egin dien :

Aphezen phakamentiaz aiphu: Heben harat, 1º Hirouretan hogeい ourthiak betherik dutien aphezek,

egon direlarik 3º ourthe gobernamentiak phakatzen zutian kargietan ukhenen die, bizi direno, orai hounkitzen dien phakamentiaren laur phartetarik hirour, 2º Berrogei eta bost ourthiak betherik, eta hirouretan hogei ourthetara helturik eztirenek, izan direlarik 2º ourthez gobernamentiaz phakaturik, ukhenen die, bizi direno, oraiko phakamentiaren erdia. 3º Berrogei eta bost ourthez pekoek, laur ourthez ukhenen die zerbait: lehenian phaku osoa; 2^{ian} haren hirour phartetarik biga; 3^{ian} erdia; 4^{ian} hirour phartetarik bat; hantik aitzina... bi zehe sudur. Hatik, mila jentez peko diren herriean, orano beste laur ourthez jarraikierazi gei deie zerbait.

Dagun ourthian bozkak beitira, eztu ihourk ere ezagutuko khanbiorik eta feitian eztateke; ondokoe-tan dateke ageri ouhouñkeriaren herecha. Bena soga-gizie beste abillezia houni. Ezdutu legiak aiphatzen ere, heben-harat apheztuko direnak ez eta ere hain-bestea aphez zahar edo zouin nahi adineko errespe-tagariak, hala noula kolejioetakoak zouñi zerratuko beiteitze beren eskola etchiak eta holaz bizibi-diak oro khentuko.

Maoleko kolejioko jaun gehiena, eta horren udu-riko aphez eskola egiliak, horra zer gisaz erabiliko dutian lege berriak. Erretor ezarten balinbadutie eztukie batere phakurik. Hala hala dirateke, osoki phakurik gabe, heben hara apheztuko direnak oro. Areta zerbait khostarik dirateke haien eskolak, 25 ourthetarat heltu eztireno. Uduri luke hain chuchen lizatekiala haier zerbait phaku emaitia, hain-bestea denboraren burian, noula errejent edo errejentsa tchori houn elibati, zouñi hamasei ourthetakotz eskolak igaranik phakaturik beitira, haste hastetik, 900 libera.

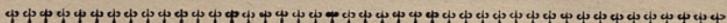
Elizen jabegoaz aiphu: Arround gobernamentiak oro beretzen dutu, eta gero, pherestatzen katolikoer kitorik. Bena, eta beha houni: estakuru.ezdeus baten

gatik elizak zerraturik izanen ahal dirateke, eta khanbiaturik ostatu edo dantzategi edo zer nahi beste bohametegietara.

Arren, itchouren arabera, gaizak lehen bezala dira-teke, *bozkak izan artino*. Begietara erhauts ourthou-kiko die ahurretakaz gorriek, arte hortan, jente sin-pliari; eta jente sinplia behatzen balinbada gorrier, ondotik dateke ountsa hatzamanik kontzentzian eta... mousan.

LABORANTCHAZ

I. — Uztak eta laborantcha 1905 an.

NOULA erabili du laborantcha urhentzen ari den ourthe hounek? Aitzinekoak etzen net houn izan salbu eta ardouentako. Ordian laborantchan gañeko lege eginen ondoramenak ezagun dira; errandugun bezala, bada hounik, bada gaichtorik. Aorthene lege egin die uduri erazteko phuru senadore eta deputatiak zerbaitentako Parisera igorten dutugula. Kabalen sukrek bazkageiaren thallak aphaltu dutie; egin die legebat ardouetan gañeko fraoden gastigatzeko, eta jadanik borogaturik da lege houra tchainkhudela, eta bestebat beharko dela laster ezari. Konkoursetaz aiphu, zerbait khanbio egin die, beharga betarik dioien az.

Erran daite azken ourthe hoietan laborariekin ahala egin diela, zouñ bere aldetik, lurretik idoki mouzkinen gora erazteko. Bena bada orano ubelunebat. Ounsa da lur bati eman eratzia usatiaz beno laurdena, herena, biguna eta haboro ere behar bada, usatiaz goiti. Salzepenak araoka chedaturik direia?

Ezta aski lurlanetik idokitia aosarki eskien artian baratu behar balinbazeizu soberakina. Hortan dira baliatu behar laborari khidegoak. Haien medioz koursesn gora beherak heinbatetan chedatzen ahaldira. Ikous arren nour bere aldetik zer egiten ahal-den gisa horrez agitez.

Zersko izan da aorthenko ogi uzta? Azken setemer ^{26^{an} gobernementiaren gasetak ezagut erazi dutu uzta gehienen berriak. Ogiaz aiphu zioan, bazela eraikirik ehun eta hemeretzu miliou ektolitraz aphurribat goiti, phezian emaiten beitzien 92 miliou kintale. *Bulletin des Halles* den gasetak chifru hoietaren petik estimatzen du ogi uzta: 116 miliou ogi zaku, eta phezia, grado, aphalago orano. Joan den ourthian benohaborobada, ountsaz ere; beha bihia, bata beste, ezta hullanik ere hañ ountsa hazi eta gune haboro- etan chehe baratu da. Ezi ogi eremu handienak ereiten dutien bazterretan goiz danik haroaren gaitzak etzan erazi zutian ogiak, eta bekhan haietarik bilzen den bihia behar bezala hazten da, zouñ eretzetan ere ogia ezta zorhitzen eta chimal baratzen Azken bi ourthetan oundar guti baratu delakoz, eta atze herriean ereuzta eskaz delakoz, ogiaren prezioa goratto egonen da utchura.}

Olho gutiago erein zien 1904 urhentzian eta azken bedatsian. Eijerki emanen zien haroa ezpaliz hañ eurizu izan ebakiteko phuntian eta geroztik. Hanitch lekhutan nekez sarthu dutie eta erdi burnaturik Beste bihi mutek, garagar, sekale, artho, eman die usatiaz beno gutichago, bata beste.

Mahats bazen ere, ez azken ourthian bezanbat, hatsarrian. Bena eritarzuna lothu zaio zinez eretze frankotan, eta galerazi ountsatto; gero bildu die eretze hanitchetan euriarekin eta beldur izateko da ardoua eztela behar lukian bezañ houn izanen.

II. — Laborarien arteko asurantzak.

Azken ourthe hoietan zinez emendatu dira Frantziar laborarien arteko biltzarre edo zozietate suertiak, *syndicats, caisses rurales* edo *caisses de crédit agricole* deithiak eta berheziki laborarien beren arteko *asurantzak*.

Beljikako laborariekin eman etsenpliak kholzatu dutu Frantziakoak. Borogaturik zer abantalla handiak ekhartzen dutien asurantza hoiek Beljikan, han laborariak kasik oro, haboroak *herrikal*, beste zounbait *kantonadakal*, alkharren artian asuraturik beatira, Frantziako laborariak ere hasi dira emeki emeki ernaltzen eta 1896^{ian} etzelarik *hamar gisa* hortako asurantza *baizik*, 1897^{ian} heltu dira hamalau ehun eta lauetan hogeietaera; 1902^{ian}, bi mila eta bederatzu ehunetara; 1904^{ian}, *lau milatara*.

Asurantza suertiak hobekienik hedatu direnak dira *kabalenak* eta *etchenak*. Bi hitz asurantza hoiengainen.

A. — *Kabalen asurantzak*.

Diala hamahirour ourthe eginik izan zen khountubatek ekhartzen zian 1892^{ian} bazela Frantziar, *bost miliart berrehun eta bi milio sei chun eta berrogei eta hamasei mila liberaren baliako kabalaia*. Haietan *idi eta behikentia* bera sartzen zen hullan hirour miliartentako, *bohorkentia* aldiz miliart bat eta ehun eta hirouretan hogei miliountako.

Khountia, hala hala, chuchenki idokirik izan da, ourthe oroz, edo eritarzunez edo uzurritez edo meskabatzez *hogei eta hamar miliouen kabalaia* galtzen dela.

Laborari batek galtzen badu kabale bat eta ezpalinbada asuraturik, orozbat galdurik du haren balia, ehun, berrehun, lau ehun liberatara artino. Nourk erraiten ahal du etzaiola kabale hiltzerik agituko?

Aldiz, asuratu badu bere kabalia, hora hiltzen bazaio, ourthian bizpahirour edo lau libera emaitez kabale harentako, haren balia hullan eraikiko du eta bere damia eztuke ezin egarten ahal eztien haietarik.

Asurantzak bi gisatako dira edo *Compagnies* deithiak edo *Mutuelles*, erran nahi beita laborarien beren artekoak.

Eztugu erranen lehenak gaisto direla, hullanik ere, bena biggerrenak hanitchez hobe dira. *Mutuelles* hoieki sartzen eta khentzen ahal da, bost edo hamar ourtherentako *Compagnies* haitan ezarririk diren *mugak gabe*; sosa laborarien beren artian egoiten da kabale galtzerik ezpada; kabale hilen balia bertanago eta izkiribu handirik edo izkiriburik batere gabe eraikiten da; laborariekin alkharren artian, batarzun, khiristi legiaz gomendatia, hobekiago praktikatzen die; arrankura haboro hartzen die beren kabalaren behar den bezala geñhatziaz, hourak lanian leherrerazi gabe, hourak etchekiz borda edo barruku chahu eta sano elibatetan. Azkenekoz, laborarien arteko *Mutuelles* haien segur die gobernamentutik ehun luseko bat gutienaren ukheitia, hastian eta ourthe gaistoetan. Ourthe oroz budgetian ezaririk da zounbait miliou chede hortara barreiaturik izateko Frantzia guzian.

Bi *Mutuelles* suerte badira:

1º *Mutuelles* haien phartelianek phakatzen die berek asuratu kabalaren baliaren ehunaren hounanbeste bat, ourthe oroz, eta kesako masetik beharra balin-bada, phakatzen zaie kabale galdu diener, beren damiaren lau phartetarik hirour, 100 libarentako 75 libera. Horra zer diren *Mutuelles à cotisation préalable* deithiak. Ikhouston ehi den bezala, holakoek laborari nounbre handi bat galthatzen die.

2º *Mutuelles* beste gisako eli bat dira, haboroenik

hedatiak zouñtan phakamentiak egiten beitira ourthian berritan edo, behin, urhentzian, kabale hilen eta bakhotchak asuratu kabalen baliaren grado. Zozietateko laborari batek galtzen balinbadu kabale bat, beste lagunek emaiten die, berek asuratu kabalen baliaren arao, behar den soma haren damiaren lau phartetarik hirouren bardintzeko.

Hanbat hobe ezpalinbada kabale hiltzerik, eztu ihourk ere deusere emaiterik. Eta zorigaitz bat agitzen bada, ororen artian egarten die damia hanitch ehiki. Beljikan eta Frantzian azken mota hortako asurantzak dira ezaguturik hoberenak, eta, ahalaz, *alkharreki ber herrian* bizi diren eta kabaliak *ber erriskietan dutien* laborarien artian eginik dira.

Eskazegi direnian ahalak, hala noula uzurrite bat jiten deneko, houn da, herrietako *mutuelles* hourak alkharri junta ditian edo orano berak asura ditian departamentia oro hartzen dian asurantzako zozietaiari. Departamentukoari asuratzen dira, haren kesan ezariz, ourthe oroz, e hunaren hounanbestebat, kabalaijaren baliatik. *Pauen* bada, *Syndicat-eko* aitzindariez gidaturik departamentuko kabalen asurantza-ren zozietazia. Hari juntatzen eta asuratzen ahal dira herrietakoak, emanez haren Kesari herrietako kabale asuratiengen baliaren e hunaren *lau sos* ourthian.

Chehetarzunen ukheiteko aski da izkiribatzia : Syndicat des Agriculteurs des Basses-Pyrénées, rue Notre-Dame, 7, adreszari.

B. — *Etchen asurantzak.*

Egiten ahal dira kabalen asurantzen ber mouldian. Badira ere zounbait herri, bai Biarnon, bai Uskal-Herrian, zouñtan laborariak juntatzen beitira eta alkharren artian polizia bat igaraiten beitie, zouñen arabera etche bat erre baledi zozietaian sarthurik den bati, bere lagunek emaiten beiteie edo ehuna libera edo haboro edo gutiago, agitu den damiaren grado

eta nourk berak asuratu dian etchiaren baliaren grado.

Houna abantalla ageri den bat. Herri batetan badiria hogeita bost ourthe hountan hogeit laborari asuraturik. Phakatu behar zukien *Compagnies* direlakoer hamarna liberaz ourthe oroz, bost mila libera hogeita bost ourtheren burian.

Ezpeita, Jinkoari esker, agitu etche-erratzerik, sos hourak oro herritik kanpo joan ziratekienak, labarien sakolan baratzen dira.

III. — Arthouaren jorratzia.

Balio dia arthouaren jorratiak? Irakourzale bati beno haborori erri egineraziren du galtho horrek. Aithor dugu, desaperent aide bat badiala.

Arthouak jorratzen dira orano haboroche lekhietan; orano diogu, zeren ezkirade osoki segur hori erran ahal ukhenen dugunez hebentik ourthe zounbaiten burian. Ez, azken ourthe horietan agertu lehen ezagutzen etzen eritarzun bat hedatzen bada. Bakantka dirate agian eritarzun horrez hounkiak-Jinkouak detsala. Eztakigu hatik zer ikhousi behar dugun.

Eztu ourthe hanitch arroundian eskutatzen zirela arthouak. Orai eskutazale zounbat nahi guti. Askitto enthelega ehi da: arraro langilia, gerouago eta arraroago. Ezteite izan ber demboran sohouan, biñatziain eta alhorrian.

Bena zer erran arthouak jorratzen ez dutienez? Bada halako eta emendatzez badouatza halakouak. Estonagarri da zouiñen ekharririk giren lanen basta-tzera; hanitchi gainkatzia aski zaiku.

Arthouak jorratzeko uzten dutien horiek igaraitia egiten die orano; eztakit nouiz artio. Emeki emeki igaraite hori soberatzera jinen zaieia? Heltu bada bai. Egin ehi den urhats bat zaie egiteko baratzen.

Zer dioie mouda berriko langile horiek? Houna zounbaiten arrazouak :

« Igaraitiak eta behantziak ere lanak dititzie; luzetto ondo ororen bederazka bederazka haitzurarekin afaitatzia; luze eta khostous : chothil aldiz hountzapena. »

Entzun dugu hau ere erraiten :

« Eztit arthoua jorratzen eta etzitadazut batere dolutzen; bardin eder duzu biltzeko phuntian. Orano eztit erraiten tcharrago balitz errekoilta! Ountsa hountzen dit artho lekhia, bai eta harek eni emaiten; arthouak azkarki dizu behar hountu. »

Elhe mehe, horik oro; arrazou gachto. Ahalke ere izan behar lizate hola mintzatzen, ichil egon berere.

Khosta dela jorratzia. Bai, duda gabe. Aisago da jorratzeko uztia. Bena izaten deia deusere, zerbait khoste gabe? Deus hounik ja ez. Gochouago lizate bai behar dutugunak oro jin balezkigu besouak khurutche egoitez. Bena, haurzarouan errejentak erraiten zeikuna, auherretan ahousa zabalik egonen gira kalla erre zounbaiten haiduru; zerbait gisaz bildu behar dutukegu jan nahi dutukegunak.

Lurrak ere emaiteko erabiltzale nahi du : « Eman ezadak lehenik, erraiten deiku, eta gero nik emanen deiat; emanen deiat hik eman deikedanaren araoera. »

Behar da jakin ukhen despendio zerbaiten egiten beharra denian, bigen emaiten lauen eraikiteko; jokiak khandera beno haboroche balio du kasu hor-tan.

Arthouak zouin nahi ereitzak bezain ountsa phakatzen du egiten zaion lana, berhezik i jorratzian egina, nahi diena erran dezén igaran eta hala uzten dienek.

Houna gainkatzez zer hountzapen egiten dian lehen lan horrek. Ezkirade mintzo artho khurutche ereñaz. Erein bezala khurutche igaraiten denak eztu jorratzeko beharrunia hain handi noula luzaran berian

igaranak. Bena guti da khurutche ereile eta hartakoz khurutche igaraile.

Arthoua, beste lanthariak bezala, jatez eta edatez bizi da ; bestek bezala aide beharra badu. Egia deia ountsa goroztatu alhorretan jan ahala badiela artho zankhouek eta belhar gachtouek ? Eztu horrek egia aburupenik ere.

Igaraiten baizik ezten alhorrian, jorratian beno belhar gachto haboro badela, ezta dudarik ; artho igarai-teko tresnak herroka arteko belharrak erauzten dutu, bena ez net amourratzen phuntu artetakouak. Ageri da. Lur inkaru bat gaña ezarten deie ; orano itho balitza. Bertan agertuko dira senthorik, bizitzeko go-gouareki.

Bena gorotzian badeia herrokan diren bizizalen ororentako aski janhari ? Noula izan ahal leite ! Gorotzak, dutian gozouak baratch emaiten dutu ; belhar gachtouak aldiz artho lantharia beno bizitore-ago, bichkorrago. Arthouak beretzen dutian gozouak oro houn zaitze. Horiek ebatsia bortchaz ere ments duke arthouak. Ber jatekotik harzaliak saldo handitan ago eta bakhotcharen phartia chothilago.

Egia hori ahatzecherik da. Ogiari arthouari bezain gutiena ogen eginen die belhar gachtouek. Ezta ogi alhorretan ikhousten lehenbezain beste ogi chahazole. Gochouago da jarririk, barnen, ezpartiña jostia eziz eta khakoturik ihitzareki edo ekhia bero delarik ogi chahatzen aritzia. Belharrek eta lurrik ezdutieia, bestiak beste, eskiak ere beltzen eta achalaloditzen ? Ogiak endes eta arhin ere bai hatik biltzeko phuntian. Bena hortan bara gitiala eta arra utzul hasi salliala.

Igaraiten baizik eztiren arthouak eztirade hain ountsa bekantzen noula jorratiak ; zorhi haboro baratzen da : hambatez handiago alhazale saldoua. Horiek ere, belhar gachtouek bezala, artho buru ekharliak jan beharretik bereturen die. Bekhantze

horrek hatsarretik egin behar du, eguruki gabè. Idok ouhouiñak tchipi direno.

Burutu behar diren zankhouer ezdereia igaraiteko tresnak behin ere ogenik egiten? Herrokak eztirade oro lantza bezain chuchen, behiek edo mandouak artetarik urhats okher zounbait egiten die. Arthro igaraitekouak bortchaz ere zain zounbait agerturen du; lehen ekhiak aldiz zain horier ezteie houn handirik eginen. Jorratzez ondo bilaiziak ountsa beztitzen dutugu, bertan sendotzeko gisan.

Arthouak, jan bezala, edan behar du. Gizon jakintsu zounbaiten arabera, lanthariak bere hazkurria biltzen badu hour bilhatu gabe, zañetan dian hour kharats bati esker, bethi halere hour beharra baduke; tchipi denian beno beharrago handitu ondouan, kokotsa galdu ondoan. Ezteite hori ukha ahal. Idorte luziak arthoua ere holli-erazten du; idorte batetarik landan jin euri houn batek arrabichkorratzen.

Arthro igaraiteko tresnak lurra thortoilturen dia haitzurrak bezain ountsa? Ez, ihoulaz ere; phuntu artetako lurra eztiroke zotuka. Lur harrotiak aldiz hobeki hartzen du bai euri hora, bai eta zohartihitza, hartzen hurrupatzez bezala; haitzurraz hautserik izan ezten achalak hartzen beno haboro irachten aldiz. Behin barneat, hartia ere barnen luzazago etchekiten du haitzurraz erabili lurrik.

Erran dugu belhar gachtouek ebasten diela arthouak behar gozouetarik ountsatto; hala hala hour hanitch hurrupatzen die; ere edari gutiago baraturen arthro zankhouarentako. Hortarik ageri da zouïñen ogen dien ñabo eta beterrabak, jin bezala, handit artio, bekhantu eta saratugabe uzten dutienek.

Badu beste hoununerik ere jorratziak. Arthro lekhiak ez dutugu hountzen, artherrikako phuntiala artio. Negian, artherrikala artio egin gorotzak dutugu alhorrer emaiten; bortchaz ere gorotz horietarik phartebat egin berri da, eta hartakoz eztate arrount

Ianthare gaztiaz hartzeko heñian. Zer ezi gorotz egin berria, negian eginak ere baratch emaiten dutu berartan edukiten dutian gozo hounak. Azote izenekouak behar du izate gizaz khanbiatu zañez harturik izateko. Khanbiazliak estitake aldiz aiderik gabe lanian ari, aidia bezala beroua galthatzen die.

Lur thirana ala harrotia aidiak eta ekhiaren leinuriek aisago traukatzen dieia? Dendarik gabe, lur harrotia. Jorratia ala igarana dira lachiago? Jorratia. Jorra aitzinetik igaraiten da eta behin igaran ondouan, Ianthare gaztiaren ondoua harrotzen haitzurrareki. Jorratzen denian arthoua, eztirade berbera harrotzen zankhouaren berere saihetsak, bena orano beste bi gaintiak. Holaz Ianthare gaztiak hatsarre hatsarretik jateko haboro ediren du, gero ere hobeki jouanen.

Ageri da arren osoki ogen diela arthouak jorratzeko uzten dutienek. Ez egitia aisago bai, bena aiseia horrek beste bat baduke. Artho buriak chothilago dirate. Aisago kharreia : gutiziagarri ezten aiseia bat.

Jorra idorrareki, bena ez ahalaz ekhiak berotzenenik dian phuntian. Hobe da goizan goizik hastia eta goizanko phausu mentsaren bazkal ondouan hartzia. Ianthare gaztia lotzen bezala da eguerdi altian ; hanitch ekhiaren minbera, erauzten bada phuntu hartan.

ISTORIA ETA ERASI

BANKIERBAT, abusaturik adichkidebateki, etcherat joaiten zelarik ulhun belzareki, ouste gabian erori zen uhaitziala. Han gainti igaraiten beitzen hacherobat, entzunik houraren tzapasta eta

bankieraren oihia, oundotik jauzi zeron, bere souñekoak idoki gabe, hatzaman, eta luhidorriala ekharri. Jaon harek ez jakin noula utzul eskerrak bere salbazaliari, hartzen deitza eskiak eta potez jaten kasik, eta eztu bere bidian eitziz nahi joaitera ountsa saristatu gabe.

Bere etchera jin erazirik erraiten dero nour den eta zer gerthuz houiala erori; gero, gorarik bere michkandietarik bati : « Eman ezozu berhala gaizo gizontto houni hogei sosekobat. » — « O, Jaona, bestiak arrapostu, hounegi zira; eztit hainbeste merechi, segur; hachebat eroaiten dudanian hogei sos dit phakia. Bankierbat bizkarrian erabilten dudanian deus eztuzu. »

• • •

Gizonttobat hilzera zounen. Eizten zeritzon bere emaztiari zamaribat eta chakhurbat. Hil beno lehen erran zeron : « Ene maitia, salduko duzu zamaria eta haren saria emanenene ahaide hullanener. Salduko duzu ere chakhurra, eta hartarik ukhenen duzun sosa zihaarrentako begiratuko. »

Zortzi egunen burian alharguntsak eramaiten dutu, zaldia eta chakhurra merkhatiala. Bi kabaler ezarri zeiñten belarrian etchekara izkiribu hau : « Chakhurra 500 libera, zamaria 5 libera. » Jentiak oro baratzen ziren izkiribu haier soz, gogoan eroaiten ziolarik emazte houra buru mehetto zela araoz. Bena erostun ororierraiten zian, ezpeitziren segur chakhurraz arrankuratzan : « Bai, zamaria bost liberarentako badukezu, bena beharko duzu lehenik chakurra erosio; chakhurra bost ehun libera, zamaria bost libera, har edo eitz. »

Agitu zen halere erostunbat, bi animalen harzale eta emaztiak, gogoa botzik, begiratu zutian bostehun liberak, eta zaldiaren saria senharraren askazier phartitu.

Laborari uduri ttottolobat jaririk zegoen plazabat etan, tribunalaren ondo ondoan. Alkhatiak eta abokatiak bazabilzan hara hounaka sartzeko thenoriaren haiduru. Laboraria soz ari zen orderran (edo orloja) handi bati. Abokatu tchostakhoi zenbat hullantzen zaio eta erraiten : « Badakizia, adichkidia zer den sogiten derozun tresna hori? » — « Zer arren, Jaona, lakhet bazaizu? » (Jaon haiiek orok paper zakiak besapian zutien.) Abokatiak erraiten deio : « Hori, gizonttoa aire eiherabat duzu; mekanika berribat eta hanitch abilla. » Laboraria uduri estonaturik, oihuza : « Aire eihera, aire eihera! Etzitazut handi ordian horrenbeste asto ikhoustia bere zakiekin. » Balinba abokatia etzen phekatu beste galtorik laborariari egitera.

Batallabaten ondoan izan zen Napoleon handia lekhiaren ikhoustera hilak ehortzi aitzinetik. Gaia zen. Argizagiak bere argi guzia eztiki hedatzen zian zounbait oren aitzinian pholbora khev estalirik zen lur haren gañiala, eta kanoen herotsorroen ondotik borogatzen zien doidoa, zuhaintzen adarrak aiziak igiturik, eta han hemenka soldado hiltzen ari ziren azken hatsak.

Napoleonek emaiten zian aitzina bere bidiari, nouiz eta batbatetan soldado hil baten kapotaren petik jalkhitzen beita chakurbat eta jauzi bezala egiten enperadoriaren gañera. Chakhurra utzulzen da bere naousiaren khantiala, begithartia eta eskiak milika, eta berriz utzulzen da jaoziz enperadoriari buruz, eta hola zounbait aldiz.

Enperadoria baratu zen eta beha zegoen ichil ichila. Ikhousiz chakhurraren amodioa naousi hil-

rentako, nigarbat begitik eskapi zeron. Sekula, berak aithortu du, deusek ere, batallabaten ondotik, etzeron barnia duluratu noula chakhurraren hara hounakak; bere beithan zioan soldado hilak bazu-tiala adichkidiak tropan, eta segurrago bere konpa-nian, eta hortche zela orok eitzirik, salbu bere cha-khurrak.

Zer erakouspena emaiten dian chakhur horrek gizon haboroer!

..

Aberats zikhoizbat joan zen behin elizala. Egun hartan aiphatu pheredikazale arrotzbat mintzatu zen karitatiaz. Elhestari ederra zen eta behazaliak jalkhi ziren bihotza hounkitucherik. Aberatsa etcherat utzulzen zen ere bere aldetik, osoki beraortan sar-thurik. Etzen dudarik utchurala kounbertiturik zela zikhoitza, eta mirakullu berribat elizak khountatu behar ziala.

Aozoetarik bat, ikhoustiareki begiak lurrilat ungu-raturik, eta oustekerian beste gisaz kobratzera aiher bilhatu zela, hullantzen zaio, eta erraiten : « A! ene adichkidia, zer pheredikia! hor zirenetarik eztuzu bakhoitzik araoz egonen dena karitate amiñibat egin gabe. » — « Bai hala duzu, zikhoitzak arrapostu ; eta niagozu ene beithan, eia enizanez eske ebiliko. »

MAIATZA edo EPHAILA
Eg luzatzen dira oren eta laourdenez

+++

- ⌚ l. l., 1ⁿ, arratseko, 7^{or} eta 16^m.
- ⌚ a. o., 8ⁿ, arrastiriko 2^{or} eta 19^m.
- ⌚ a. l., 15ⁿ, goizanko 7^{or} eta 12^m.
- ⌚ a. b., 23ⁿ, goizanko 8^{or} eta 10^m.
- ⌚ l. l., 31ⁿ, goizanko 6^{or} eta 33^m.

ARRAMAIATZA edo BAGILA
Eg. luz. dira oren eta 1/4, 22ª drano.

+++

- ⌚ a. o., 6ⁿ, arratseko 9^{or} eta 21^m.
- ⌚ a. l., 13ⁿ, arratseko 7^{or} eta 48^m.
- ⌚ a. b., 20ⁿ, arratseko 11^{or} eta 15^m.
- ⌚ l. l., 29ⁿ, arrastiriko 2^{or} eta 28^m.

1 Asteharte.	J. Filipe et Jak. Ap.	1 Ostirale.	s. Kler.
2 Astizken.	s. Atanasio.	2 Neskanegun.	s. Poteñ.
3 Ostegun.	Dña Kharutze.	3 Igante.	PHENTEKOSTE.
4 Ostirale.	s ^a Monika.	4 Astelehen.	s. Frantzes K.
5 Nesk. kanegun.	s. Pio V.	5 Asteharte.	s. Bonifazi.
6 Igante. 3.	J. Johane Eb B L	6 Astiz. IVTh.B.	s. Norbert.
7 Astelehen.	s. Stanizlaz.	7 Ostegun.	s. Majan.
8 Asteharte.	J. Migel. agert.	8 Ostir. IVTh.B.	s. Medart.
9 Astizken.	s. Gregori. Na.	9 Nesk. IVTh.B.	s. Pelajia.
10 Ostegun.	s. Antoneñ.	10 Igante. 1.	TRINITATE.
11 Ostirale.	s. Oriens.	11 Astelehen.	J. BARNABE, ap.
12 Nesk. Bar.	s. Nere eta Akil.	12 Asteharte.	s. Johane Fag.
13 Igante. 4.	s. Jenio.	13 Astizken.	s. Antoni, Pad.
14 Astelehen.	Johane Sala, d.	14 Ostegun.	BESTABERRI.
15 Asteharte.	s. Eutrope.	15 Ostirale.	s. Jermena.
16 Astizken.	s. Johane Nep.	16 Neskanegun.	s. Frantzes R.
17 Ostegun.	s. Paskal.	17 Igante. 2.	s. Avit.
18 Ostirale.	s. Venanzio.	18 Astelehen.	s ^a Marina.
19 Neskanegun.	s ^a Pudenziana.	19 Asteharte.	s. Jervasi eta Prot.
20 Igante. 5.	s. Bernardein.	20 Astizken.	s ^a Juhena Falk.
21 Astelehen.	Errogazioniaik.	21 Ostegun.	s. Louis Gonz.
22 Asteharte.	s ^a Kiteria.	22 Ostirale.	J. BIHOTZ SAK.
23 Astizken.	s. Ubalde.	23 Neskanegun.	s. Eusebio.
24 Ostegun.	SALBATORE	24 Igante. 3.	J. JOHANE BA.
25 Ostirale.	s. Gregori VII.	25 Astelehen.	s. Eurosia.
26 Neskanegun.	s. Filipe Neri.	26 Asteharte.	s. Johane eta Paole.
27 Igante.	s ^a M. Mad. P.	27 Astizken.	s. Prosper.
28 Astelehen.	s. Agosti.	28 Ostegun.	s. Irene.
29 Asteharte.	s. Garzia.	29 Ostirale.	J. PETIRI P.
30 Astizken.	s. Felis.	30 Neskanegun.	J. Phaoleren orh.
31 Ostegun.	s ^a Anjela.		

UZTAILA

Egunak llaburtzen dira oren 1ez.

+++

- ⌚ a. o., 6ⁿ, goizanko 4^{or} eta 36^m.
- ⌚ a. l., 13ⁿ, goisanko 10^{or} eta 22^m.
- ⌚ a. b., 21ⁿ, arrastiriko or. 1 eta 8^m.
- ⌚ l. l., 28ⁿ, arratseko 8^{or} eta 5^m.

AGORRILA

Egunak llaburtzen dira oren 1 1/2

+++

- ⌚ a. o., 4ⁿ, arrastiriko oren eta 9^m.
- ⌚ a. l., 12ⁿ, goizanko 2^{or} eta 57^m.
- ⌚ a. b., 10ⁿ, goizanko 11^{or} eta 37^m.
- ⌚ l. l., 27ⁿ, gaiherdi eta 51^m.

1 Igante. 4.	Jes. Odol. Pr.	1 Astizken.	J. Petri katietan.
2 Astelehen.	A. B. BIZITAZ.	2 Ostegun.	s. Alfonzo, Lig.
3 Asteharte.	s. Gillen.	3 Ostirale.	j. Ezteber. edir.
4 Astizken.	s. Leon II.	4 Neskanegun.	s. Dominiche.
5 Ostegun.	s. Zirile.	5 Igante. 9.	A.D.M. Elhur.
6 Ostirale.	s. Trankile.	6 Astelehen.	J. K. Transfig.
7 Neskanegun.	s. Marzial.	7 Asteharte.	s. Kajetan.
8 Igante. 5.	sa Beroniku.	8 Astizken.	s. Ziriako.
9 Astelehen.	sa Elisabet, p.	9 Ostegun.	s. Jerméñ.
10 Asteharte.	Zazpi anaie m.	10 Ostirale.	s. Laorenz, m.
11 Astizken.	s. Pio.	11 Neskanegun.	s. Tiburze.
12 Ostegun.	J. Johane Galh.	12 Igante. 10.	sa Klara
13 Ostirale.	s. Anaklet.	13 Astelehen.	sa Radegonda.
14 Neskanegun.	s. Bonaventura	14 Asteharte.	s. Eusebi.
15 Igante. 6.	s. Johane Maj.	15 Astizken.	A.D.M. MARIA Zel.
16 Astelehen.	A.D.M. KARM.	16 Ostegun.	s. Rok.
17 Asteharte.	s. Aletsis.	17 Ostirale	sa Emilia.
18 Astizken.	s. Kamille.	18 Neskanegun.	sa Elena.
19 Ostegun.	s. Bizente Paolo.	19 Igante. 11.	sa Filomena.
20 Ostirale.	s. Filibert.	20 Astelehen.	s. Bernat.
21 Neskanegun.	sa Pratseda.	21 Asteharte.	s. Julien, Lesh.
22 Igante. 7.	sa M. Maidalena	22 Astizken.	s. Ipolita.
23 Astelehen.	s. Apolinari.	23 Ostegun.	s. Filipe Ben.
24 Asteharte.	s. Henrik.	24 Ostirale.	J.BARTOL., ap.
25 Astizken.	J. JAKOBE, ap.	25 Neskanegun.	s. Louis, erreg.
26 Ostegun.	sa Aña.	26 Igante. 12.	A.D.M. Bib.S.
27 Ostirale.	s. Galatori.	27 Astelchen.	s. Jusef. Kal.
28 Neskanegun.	s. Nazari eta Zelze	28 Asteharte.	s. Agosti.
29 Igante. 8.	sa Marta.	29 Astizken.	J. Joh. Lephom.
30 Astelehen.	s. Abdon.	30 Ostegun.	sa Rosa, Lima.
31 Asteharte.	s. Inazio Loyola.	31 Ostirale.	s. Remoun N.

BURUILA edo SETEMER

Eg. llaburzen dira or. eta 3/4 ez.

+++

- (1) a.o., 2ⁿ, arratseko 11^{or} eta 45^m.
- (2) a.l., 10ⁿ, arratseko 9^{or} eta 3^m.
- (3) a.b., 18ⁿ, eguerdi eta 43^m.
- (4) l.l., 25^m, goizanko 6^{or} eta 20^m.

URRIETA

Eg. llaburzen dira oren eta erdiz.

+++

- (1) a.o., 2ⁿ, eguerdi eta 58^m.
- (2) a.l., 10ⁿ, arrastiriko, 3^{or} eta 49^m.
- (3) a.b., 17ⁿ, arratseko 10^{or} eta 52^m.
- (4) l.l., 24ⁿ, arrastiriko, or. eta 59^m.

- 1 Neskanegun.
- 2 **Igante.** 13.
- 3 Astelehen.
- 4 Asteharte.
- 5 Astizken.
- 6 Ostegun.
- 7 Ostirale.
- 8 Neskanegun.
- 9 **Igante.** 14.
- 10 Astelehen.
- 11 Asteharte.
- 12 Astizken.
- 13 Ostegun.
- 14 Ostirale.
- 15 Neskanegun.
- 16 **Igante.** 15.
- 17 Astelehen.
- 18 Asteharte.
- 19 Astiz. IV Th. B.
- 20 Ostegun.
- 21 Ostir. IV Th. B.
- 22 Nesk. IV Th. B.
- 23 **Igante.** 16.
- 24 Astelehen.
- 25 Asteharte.
- 26 Astizken.
- 27 Ostegun.
- 28 Ostirale.
- 29 Neskanegun.
- 30 **Igante.** 17.

- s. Bizente ap. m.
- s. Eztebe, erreg.
- s. Lizier.
- s^a Franz. Ch.
- s. Laorenz J.
- s. Onesifore.
- s. Zebero.
- A.B. SORTZIA.
- A. B. Izen S.
- s. Nikolas, I.
- s. Hiazinte.
- s. Gi.
- s. Eujenia.
- Dña Khurulze.
- s. Nikomede.
- A. B. DOLOR.
- s. Franz. Zaor.
- s. Jusef Kup.
- s. Janvier.
- s. Eustache.
- J. MATHIU, Eb.
- S. Maur.
- s. Tekla.
- A. B. Librazalia.
- s. Austinde.
- s. Tomas Vil.
- s. Kosme eta Dam.
- s. Fauste.
- J. MIGEL, ark.
- s. Ieronimo.

- 1 Astelehen.
 - 2 Asteharte.
 - 3 Astizken.
 - 4 Ostegun.
 - 5 Ostirale.
 - 6 Neskanegun.
 - 7 **Igante.** 18.
 - 8 Astelehen.
 - 9 Asteharte.
 - 10 Astizken.
 - 11 Ostegun.
 - 12 Ostirale.
 - 13 Neskanegun.
 - 14 **Igante.** 19.
 - 15 Astelehen.
 - 16 Asteharte.
 - 17 Astizken.
 - 18 Ostegun.
 - 19 Ostirale.
 - 20 Neskanegun.
 - 21 **Igante.** 20.
 - 22 Astelehen.
 - 23 Asteharte.
 - 24 Astizken.
 - 25 Ostegun.
 - 26 Ostirale.
 - 27 Neskanegun.
 - 28 **Igante.** 21.
 - 29 Astelehen.
 - 30 Asteharte.
 - 31 Astizken. Bar.
- s. Remi.
 - Ainguru Begir.
 - s. Exupero.
 - s. Franzes. As.
 - s. Venzeslaz.
 - s. Bruno.
 - ARRUSARIOA.
 - s^a Birjita.
 - s. Denis.
 - s. Frantzes B.
 - s^a Sabina.
 - s^a Domrina.
 - s. Edoart.
 - A. B. Amalarz.
 - s. Teresa.
 - s. Bertran.
 - s. Edvije.
 - J. LUK, Ebanj.
 - s. Grat. Olor.
 - s. Johane K.
 - A. B. Garbitarz.
 - s. Petiri, Alk.
 - s. Leotade.
 - s. Rafael, ark.
 - s. Krespeñ.
 - ARREROSLIA.
 - s. Fronton.
 - A. B. Patron.
 - s^a Eusebia.
 - s. Kazieñ.
 - s. Zirizio.

AZAROA edo GOROTZILA
Egunak llaburtzen dira orenez.

- Ⓐ a.o., 1ⁿ, goizanko or. 1 eta 53^m.
Ⓑ a.l., 9ⁿ, goizanko 9^{or} eta 54^m.
Ⓒ a.b., 16ⁿ, goizanko 8^{or} eta 45^m.
Ⓓ l.l., 23ⁿ; gaiherdi eta 49^{min}.
Ⓔ a.o., 30ⁿ, arratseko 11^{or} eta 16^m.

ABENTIA edo NEGILA
Eg. llaburtzen dira 27^{min}, 22no

- Ⓕ a.l., 9ⁿ, goizanko or. 1 eta 54^m.
Ⓖ a.b., 15ⁿ, arratseko 7^{or} eta 3^m.
Ⓗ l.l., 22ⁿ, arrastiriko 3^{or} eta 13^m.
Ⓣ a.o., 30ⁿ, arratseko 6^{or} eta 53^m.

1 Ostegun.	DONISANTORE.	1 Neskanegun.	s. Eloi.
2 Ostirale.	Purg. arimak.	2 Igante.	ABENTUKO 1 ^a
3 Neskanegun.	s. Zebero.	3 Astelehen.	s. Frantzes Xab.
4 Igante. 22	Errelakia sk.	4 Asteharte.	s ^a Barbara.
5 Astelehen.	s. Zakaria.	5 Astizken.	s. Sabas.
6 Asteharte.	s. Leonart.	6 Ostegun.	s. Nikolas.
7 Astizken.	s. Florent.	7 Ostirale.	s. Anbrosi.
8 Ostegun.	s. Martirak.	8 Neskanegun.	A.B. KONZEP.
9 Ostirale.	s. Teodoro.	9 Igante.	Abentuko 2 ^a .
10 Neskanegun.	s. Andreu Av.	10 Astelehen.	s ^a Fulalia.
11 Igante. 23	ELIZEN SAKR.	11 Asteharte.	s. Daniel.
12 Astelehen.	J. MARTINE.	12 Astizken.	s. Melkiade
13 Asteharte.	s. Stanizlaz K.	13 Ostegun.	s ^a Luzia.
14 Astizken.	s. Josafat.	14 Ostirale.	s. Arzene.
15 Ostegun.	s ^a Jertruda.	15 Neskanegun.	s. Mismeñ.
16 Ostirale.	s. Edmon.	16 Igante.	Abentuko 3 ^a .
17 Neskanegun.	s. Gregori T.	17 Astelehen.	s. Lazaro.
18 Igante. 24	s. Odon.	18 Asteharte.	s. Gazieñ.
19 Astelehen.	s ^a Elisabet Hgr.	19 Astiz.IVTh.B.	s. Urbeñ.
20 Asteharte.	s. Félix. Valesi.	20 Ostegun.	s ^a Julia.
21 Astizken.	A.B. Eskentzia	21 Ostir.IVTh.B.	J. TOMAS, Ap.
22 Ostegun.	s ^a Zezila.	22 Nesk.IVTh.B.	s. Flaviéñ.
23 Ostirale.	s. Klement.	23 Igante.	Abentuko 4 ^a
24 Neskanegun.	s. Johane Kh.	24 Astel. Bar.	s ^a Delphina.
25 Igante. 25	s ^a Katalina.	25 Asteharte.	EGUBERRI.
26 Astelehen.	s. Petiri, Al.	26 Astizken.	J. EZTEBE, m.
27 Asteharte.	s. Virjile.	27 Ostegun.	J. JOHANE, Eb.
28 Astizken.	s. Maurino.	28 Ostirale.	Haour Inoz.
29 Ostegun.	s. Saturnino.	29 Neskanegun.	s. Tomas, Kant.
30 Ostirale.	J. ANDREU,Ap.	30 Igante.	s. Manzuet.
		31 Astelehen.	s. Silbestre.

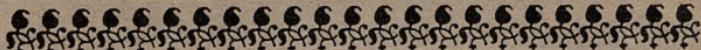
OURTHEKO HAROAK :

BEDATSIA hasten da martcho	20 ^{an.}
UDA hasten da arramaiatz	21 ^{an.}
LARRAZKENA hasten da buruila	23 ^{an.}
NEGIA hasten da abentu	22 ^{an.}

MERKHATIAK ETA FEIRAK EGO BAKHIAK

MAOLEN : **m.**, asteharte oroz ; **f.**, buruilako 6ⁿ. — ATHAR-RATZEN : **m.**, astelehenez, amoustetik ; **f.**, Phentekoste biharamenian *eta* Donisantore ondoko astelehenian. — DONA JOANE GARAZIN : **m.**, asteleh. amous. ; **f.**, Bazko *eta* Phentekoste ondoko astehartian. — DONA PALEUN : **m.**, ostir., amoust. ; **f.**, Bazko ondoko ostegunian, *eta* abentuko 26ⁿ. — GARRUZEN : **m.**, ostir. amoust. ; **f.**, agorrila 1ⁿ *eta* azaroko lehen astizkenian. — IRISARIN : **m.**, neskaneg., amoust., **f.**, baranthail. 3ⁿ *eta* aphiril. 15ⁿ. — AHAZPARNEN : **m.**, asteh. amoust. ; **f.**, Bazko ondoko astizk. — IZOURAN : **m.**, asteh. amoust. — NAVARENKOSEN : **m.**, astizk. ; **f.**, Erramu aitzineko astizkn, *eta* abentu 8ⁿ. — ORTHEZEN : **m.**, asteh. ; **f.**, martchoko *eta* urrietako lehen astehn. — OLOROUN : **m.**, ostir. *eta* asteh. ; **f.**, maiatz. 1ⁿ ; *eta* buruila 8ⁿ, hirour eg. — PAOBEN : **m.**, astel. *eta* osteg., **f.**, Gorozum. lehen astelehⁿ, *eta* Jaondona Martinez, 8 eg. — SALIESEN : **m.**, ostegunez ; **f.**, baranth. heren astizkn *eta* urrietako azken ostegunian. — SALBATARREN : **m.**, neskanegunian.

Edirengia

I.	Bankarrotari buruz	73
II.	Frantzian eta Beljikan	76
III.	Uskara bazterretan	77
IV.	Sei chankhatako legebat	79
V.	Laborantchaz :	
1.	Uztak 1905 ^{an}	84
2.	Laborarien arteko asurantzak.....	86
3.	Arthouaren jorratzia.....	89
VI.	Istoria eta erasi.....	93

